

Резюме на Хабилитационен труд

на ас. д-р Любомил Николчев Драганов за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по /„Стенопис“ и „Живопис“ за нуждите на катедра „Стенопис“/, 8.2 Изобразително изкуство

„Адаптация на авторството в църковната стенопис. Пространство-композиция-архитектоника“

В настоящия хабилитационен труд концентрирам вниманието си върху три основни пункта при изграждането на стенопис с църковен характер - конструкция, архитектоника и пространство като ги адаптирам към проблема за авторското идентифициране на художника.

Избирам стенописите в църквата "Св. Св. Кирил и Методий" в село Балканци, 2012г. като есенция на моя възглед за същността на стенописния образ и авторската идентичност в църковната живопис. Още от Възраждането, в България се наблюдават различни стилове и тенденции в църковната живопис. Процесът на обмен продължава и в годините до 1944г. В тоталитарната епоха следва вакуум и прекъсване на традициите в областта на църковната стенопис. След 1989г. настъпва бум на храмово строителство. Стенописиста се оказва възможна адаптация на художниците към новите реалности. Липсва традиция и опит, които да откликват на мащабната необходимост от монументалисти. Количеството работа, контакта с инвеститори и представители на православната църква налагат развой на процеса, в който художниците нямат достатъчно собствен опит и се опират на копиране на снимки, схеми и нямат възможност за своя интерпретативна посока. Така за мен се открие необходимостта да се валидира възможността художника-монументалист да изгради своя авторова идентичност. Всяка сграда има специфика, но това не означава, че архитектурата трябва се превърне в априорно ограничение. Тя би могла да бъде фактор при разгръщане на лично мотивираната, авторска интерпретация. Художникът трябва да има възможност, в границите на канона, да разгърне своето артистично кредо.

Хабилитационните творби, представени на конкурса подкрепят посоката на изложението. При изграждане на цялостната монументална декорация на храмовото пространство показвам как иконописиста се среща със стенописиста и как базовите познания относно стилизация, ритъм, архитектоника, синтез могат да се адаптират към храмово пространство. Видовете стилизация, подходите на

композиране, иконографските схеми и допустимите вариации на ниво пластика и пространство подчертват връзката между църковната стенопис и светското монументалното изкуство. Те са свързани като звучене, концепиране и въздействие и това се долавя в хода на възприемането на образите. Монументалното звучене откроявам по посока на пропорции, мащабиране спрямо пространството на храма и вписване в реалната среда. Композиционните схеми са идентични, разположението им в пространството е подчинено на синтетично възприятие, без претрупване. Пропорционирането се определя от мащаба на архитектурата и структурата на средата. Тя се превръща в моделиращ фактор. В стенописните двойки изображения съзнателно съм използвал принципа на повторемост, познат от модулните композиции. Трактовата на образите е изведена като светска стенопис, при спазване на каноничното изобразяване на светците. Без да използвам цитати и типизирани образци от Византийски или Възрожденски прототипи, католически първообрази или директни заемки от колеги, аз разчитам на архитектурата на образите и на връзката с архитектурата. Ключът към монументалното въздействие за мен е във възможността образите да се възприемат компактно и от различни гледни точки. Така основавам личен, чисто пластически мотивиран възглед относно монументалната специфика на формата в контекста на църковната живопис.

Допълващи концепцията ми, макар и отвъд територията на монументалната живопис, но в подкрепа на артистичния ми възглед са и приложените кавалетни произведения - в различни техники, но с идентично образно-пластичното послание.